

A RÓKA CSAK TUDJA – Ő IGAZI SZAKÉRTŐ

Fuchs Zsolt családi nevéből adódott a róka feltüntetése a hat éve alakult családi vállalkozás logo-ján. Nem szokványos megközelítés erre az állatra „bízni” a tojást, de nekik bevált.

A fiatal pár a lakóházuk melletti ólakban kezdte a tojóttyúktartást, kétszáz darabbal. A szülőktől mindketten a mezőgazdasági munka becsületét tanulhatták el, Fuchs Zsolt velük a sertéstartásban tevékenykedett, míg neje, Véber

Genovéva állattenyésztő agrármérnökként Gyöngyösön szerzett diplomát. Szakmai tudásának megszerzésében egy tanárának különösen hálás. Dr. Szabóné Dr. Willin Erzsébet baromfitenyésztést tanított neki. A legutóbbi időkig sokat segített, például az első telep tervezéséhez adott tanácsaival. Fuchsék azt vallják, hogy ma egy jól működő gazdasághoz szakmai végzettség is kell. Jól kiegészítik egymást, mivel a férj, úgy tűnik ösztönös kereskedelmi érzékkel bír, ami kiemeli őket a segítséget mindig kívülről váró termelői körből.

Méltán nevezhető dinamikusnak a fejlődés, ha a hat évvel ezelőtti és a mai állománynagyságot tekintjük.

Ide, az udvarba Gödöllőről napos korban hoztunk el, kezdetben New Hampshire csibéket, először kétszázat, majd ötszázat. Fokozatosan értük el a sokezres nagyságrendet. Tudatos is volt ez a fokozatosság, meggyőződésünk, hogy ha rögtön nagy állománnyal kezdtünk volna, biztos belebukunk. Így érezzük, mert annyi mindent tanultunk a kis léptékben tartás során.

Azok közé a termelők közé tartoztok, akik saját kezükbe vették az

értékesítést. A Fuchs tojás marketingstratégiáját sikeresnek tartják.

Eladni nehéz. Nincsenek értékesítési szövetségek a termelői szférában, a multik felmorzsolják az embert. Mi „kicsiknek” értékesítünk, kb 40-50 helyre szállítunk jelenleg. Öt nagyobb vevő van köztük, a többi élelmiszerbolt, cukrászda. Az árakat azonban akkor is a nagyok diktálják. Az én vevőim is gyakran jönnek azzal, hogy ilyen-olyan akció van éppen ebben vagy abban a hipermarketben. Magunk szállítunk ki, ez a rugalmasság alapja, néha a gazdaságosság rovására is vállalom a fuvar, megtartva a vevőt.

Sokat számít a csomagolás. Amiben elütünk a magyar átlagtól, hogy lezárjuk, lematricázzuk, vagyis jelöljük termékünket, a kis és nagy csomagokon is. Idén elkezdjük az egyedi jelölést is, ebben szeretnénk az elsők között lenni.

Merre tervezitek a piac szélesítését?

Mi elsősorban nem az ipari feldolgozás kiszolgálása felé mennénk, mert minőségi a termék, ezért az étkezési tojás-ként értékesítést preferáljuk. Szerintem a héjas tojás ipari felhasználása le fog csökkenni, helyette más kiserelésben szállítanak majd az iparnak. Ezt nálunk

pedig csak a méret alatti, vagy fölötti tojással érdemes megcsinálni, de az általunk képviselt volumen is kicsi ahhoz, hogy az ipar mennyiségi igényeit kielégítsük.

Ez is rámutat egyébként a tojóágazat igen komoly hiányosságára; értékesítő szövetkezetre lenne szükség. Hogy az integrátori szerepet ki vállalja föl, a tenyésztő cég, a takarmányos, vagy a hozzánk hasonló „nagyobb” termelő, az kérdéses, de öt éven belül lépni kell, mert különben „lenyomnak” minket. Jelenleg egyetlen termelő alkuszik a cukrászdával, de a multikkal is. A mi kis cégünk az említettek értékesítési hálózat, a marketing kialakítása révén elűt az átlagotól.

Ma két telephelyen, összesen csaknem harmincezer tojóférőhelyek van. Elsőként az új telephelyre látogattunk el.

Zöldmezős beruhásként épült a hőszigetelt, acélszerkezetes csamok, Sisko panelekből áll. 9000 tojó helyezhető el az 1080 nm alapterületen. Az épület Sterimobbal jól fertőtleníthető. (Éppen a mosás-fertőtlenítés szakaszában látogattuk meg a telepet, ezért nem készíthettünk fotót az itt bentálló állományról.) Nagyon jó a hőszigetelése. A nyári melegben hűtőpaneleket alkalmazunk. Az új beruházáshoz az anyagi fedezet úgy jött össze, hogy a fiatal agrár-

vállalkozók pályázaton nyert 10% vissza nem térítendő támogatáshoz 25% saját erőt adtunk hozzá, a 65% hitelre pedig 80% kamattámogatás járt. Másik telephelyünk egy 2 hektáros területen álló volt Tsz major. Közművesítve, de az épületeket tekintve igen leromlott állapotban vásároltuk meg. Ennek most folyik a rekonstrukciója, világszínvonalú technológia, SKA rendszerű automata tojófészek kerül beépítésre. Az épület két szárnyában 10-10 ezer tojó férőhelyet alakítottunk ki.

Korábban az új telepen használtunk rácspadlós-mélyalmos vegyes (középen almos) megoldást. A rácspadló fölött volt az etető-itató, ezért igen nagy volt a pazarlás. De ennél is nagyobb gondot okozott, hogy a rácspadló alól nem lehetett kiirtani az egereket.

Az első állomány után ezért áttértünk a teljes mélyalmos tartásra.

Azóta szerzett tapasztalat alapján ülőrudakat helyezünk be, tehát folyamatosan tanulunk ma is.

Miért a mélyalmos tartás? Gazdasági szempontból nem szokás ezt választani.

Alapfilozófiánk volt az állatbarát szemlélet, vagyis „ketrecren soha”. Habár el kell ismerni, az gazdaságosabb. Ha pedig a termék minőségét, az élelmiszerbiztonságot nézzük, az automata tojáskihordással a mélyalmos tartás mellett is gyakorlatilag ugyanolyan higiénikusan lehet a tojást kezelni.

Az alomtojás mennyiségének csökkentése a mélyalmon tartók egyik legnagyobb feladata. A betelepítés után szoktatni kell a tyúkokat, mászkálni köztük, szétosztani a lekuporodókat. A sarkokat le kell kerekíteni, egyenletes megvilágítást kell biztosítani, árnyékot csak a tojófészekben találjon a tyúk, ott tojjon.

A Motor Kft. szakembereivel egy új megoldást próbálunk ki; a tojó-

fészekben apró fényforrásokat helyezünk el, amikre a tyúkok kíváncsivá válnak, ezzel segítjük elő a szoktatást. Nullára nem lehet, de egy-két százalékra elfogadható lenne az alomtojás mennyiségének leszorítása. Ezek után szükséges jelezni, hogy a gazdaságosságot veszélyeztető mértékben most sem jelentkezik nálunk ez a probléma, de a hatékonyság növelése érdekében minden lehetőséget meg kell ragadnunk.

Van egy kis takarmánykeverő gépünk. A silótornyok alatt elektronikus mérleg került elhelyezésre, bent kiírja a digitális kijelzőn az aktuális mennyiségeket, a kezelő be tudja állítani, hogy mennyit vigyen be a keverőbe. A keverő ellátja az összes állatot, mindkét telephelyet. Az épületbe automata juttatja a tápot, alsópályás, tányéros kiosztású etetősorból esznek a tojók.

A telepszemle során meglepetést okozott nekünk, hogy a mélyalmos tartás is mennyire „iparszerű”, ha az állomány méretét, az elrendezést, az automatika fokát nézzük.

Ez a tartásmód hatékonyságában ugyan nem versenyezhet a ketreces tartással, de a tojástermelés ilyen körülmények között távolról sem jelenti azt, hogy a minőségben meg lehetne alkudni. Várható a szigorítás, aminek 99 százalékban már most megfelelünk. Aki nem csinált fejlesztéseket, annak persze nem érdeke a keményebb szabályozás sem.

Nekem pedig nagyobb az önköltségem, 15 forint jelenleg, a csúcstechnológia alkalmazása és a szigorú előírások betartása miatt.

A jobb minőség és az állatbarátság, az állati eredetű takarmánykomponensek kiváltása nehezen érvényesíthető ma még az árakban. Biztató, hogy nyugaton már elismerik az ilyen termékeket. Így jelenleg átmeneti áron adjuk a tojást a bio és a ketreces között.

Leghamarabb pont a napokban kerülhet a tartók kezébe az új előírások jegyzéke. Mi az, amit már eddig teljesíteni kellett?

Az EU csatlakozással az állategészségügy próbálja mederbe terelni a termelést. Regisztrációs számot kérni, ez volt az első lépés. Ezáltal be kellett jelentkezni a szalmonella mentesítési programba. Kötelezővé tették a be-kitelepítéskor egy-egy vizsgálat elvégztetését.

Amennyiben ennek eredményeként pozitív mintát találnak, ki kell vágni az állományt. Ezzel kapcsolatban több kérdés fogalmazódik meg a végső soron mindent kockáztató vállalkozóban. Például, hogy kezelni is lehetne. Vagy; ha van pozitív minta,

akkor tönkremegy a vállalkozó? De az is megfontolandó, hogy míg az EU-ban hosszabb átmenetet engednek, nálunk szükséges volt-e erre a drasztikus lépésre?

Ha beállítok egy negatív jérceállományt, betartom az összes járványvédelmi előírást, akkor védve vagyok? A válasz; nem, akár a takarmánnyal behozható a baktérium, tehát én nem tudom kontrollálni. Az állam nem áll a bajbajutott mögé, a jól prosperáló vállalkozás tönkre mehet. Hozzáteszem, nekünk még nem volt gondunk, csak a bajba jutás lehetősége aggasztó.

Az ide hozott jércék mindenesetre

deklaráltan mentesek.

A további intézkedések között szerepel, hogy jelölni kell a tojásokat, az anonimitás megszűnik. Fel kell tüntetni, hogy mikor, melyik istállóban tojták, a méretkategóriát, minőségi kategóriát.

Az új telepen tojásválogatót alakítunk ki az idén, a major felújítása befejeződik. Mi tehát felkészültünk a fentiekre. Olyan technológiát alkalmazunk, amelyet nem érint a ketreces tartásban bekövetkezett szigorítás. Ezekkel az adottságokkal várjuk megmérettetésünket.